

Bivši srpski oficir kaže da su borbene akcije oko Sarajeva bile „odbrambene“

Author: [Rachel Irwin](#)

Svedok kaže da je njegova strana samo uzvraćala vatru i negira tvrdnje o zlostavljanju lokalnih civila.

Piše: Rachel Irwin iz Haga (TU br. 768, 7. decembar 2012.)

Bivši oficir vojske bosanskih Srba posvedočio je ove sedmice kako nije znao da su u delu Sarajeva pod srpskom kontrolom žene bile silovane, te kako niko od onih ne-Srba koji su napustili to područje nije bio proteran, već da su svi otišli dobrovoljno.

Dragan Maletić je u Haškom tribunalu svedočio na poziv ratnog predsednika bosanskih Srba, Radovana Karadžića.

Tužiocima tvrde da je Karadžić, kao neko ko je u periodu od 1992. do 1996. u Bosni bio predsednik samoproglašene Republike Srpske (RS), planirao i nadzirao opsadu Sarajeva, koja je trajala 44 meseca, i u kojoj je taj grad razoren, pri čemu je poginulo skoro 12,000 ljudi. Karadžićeva vojska se tereti da je namerno otvarala snajpersku i artiljerijsku vatru na civilno stanovništvo, kako bi „vršila teror“ nad njim.

U optužnici se navodi da je Karadžić odgovoran za zločine genocida, progona, istrebljenja, ubijanja i prisilnog raseljavanja, koji su „doprineli ostvarivanju cilja – trajnog raseljavanja bosanskih Muslimana i bosanskih Hrvata sa teritorije na koju su pravo polagali bosanski Srbi“.

Karadžić je uhapšen jula 2008. u Beogradu, nakon što je 13 godina proveo u bekstvu.

Okrivljeni se u sudnici brani samostalno, pa je pročitao kratak sažetak Maletićevog iskaza, napomenuvši da je svedok tokom rata u vojsci bosanskih Srba obavljao više važnih dužnosti. Među njima su i komandovanje četom u Trećem bataljonu Sarajevsko-romanijskog korpusa, a potom i dužnost pomoćnika komandanta za bezbednost i obaveštajni rad u istom tom bataljonu.

Karadžić nije postavljao nikakva dodatna pitanja, izuzev onoga koje se ticalo toga da li je svedok bio u stanju da „odbrani“ područje Grbavice, koje je bilo pod srpskom kontrolom i na kojem se on nalazio.

Maletić je rekao da je njegova jedinica izvodila samo odbrambene operacije, te da je „neprijatelj“ bio taj koji je „pribegavao nasumičnoj snajperskoj vatri, nezavisno od toga da li će ona pogoditi civile“.

Tokom unakrsnog ispitivanja od strane tužilaštva, tužiteljka Kerolin Edžerton (Carolyn Edgerton) je Maletića pitala da li mu je poznato da je oko 300 bosansko-muslimanskih civila bilo sa Grbavice proterano u istom danu.

„Verovatno su želeli da pređu na drugu stranu [fronta], po svojoj vlastitoj volji“, odgovorio je Maletić.

„A možda bi trebalo da razmotrimo uslove života na Grbavici“, kazala je Edžertonova.

Potom je pročitala jedan odlomak iz ratne beležnice komandanta vojske bosanskih Srba, Ratka Mladića, kome se takođe sudi pred Haškim tribunalom. Reč je o zapisu od 25. marta 1993., u kojem se navodi kako „neki vojnici čak siluju srpske žene na Grbavici“.

Svedok je odgovorio da se radi o pitanju koje je u „nadležnosti civilne policije“.

„Kada vam je nadređena komanda govorila o tome koje stvari su zabranjene, da li vam je rekla i da je seksualno nasilje zabranjeno?“, pitala je Edžertonova.

„Da. Nijedan od mojih vojnika nije sudelovao u takvim aktivnostima“, kazao je Maletić.

„Uprkos tom upozorenju [od strane nadređenih komandanata], ono se i dalje dešavalo, zar ne?“, pitala je tužiteljka.

„Ne, ne slažem se“, rekao je Maletić.

„Vaša je ocena da je general Mladić bio loše informisan?“, pitala je Edžertonova.

„Mogu da govorim samo o svom delu teritorije, to jest o onom delu Grbavice koji je bio pod mojom kontrolom“, odgovorio je on. „Na tom području su bili i drugi bataljoni . . . tako da nisam mogao znati šta se sve događa. Koliko je meni poznato, nije bilo nikakvih silovanja bilo kojih žena. Ili barem ja ne znam za to.“

Edžertonova je ukazala na to da je svedok bio pomoćnik komandanta bataljona odgovoran za bezbednost i obaveštajni rad, i upitala: „Zar Vama nisu poznati navodi po kojima su na Grbavici bile silovane čak i srpske žene?“

„Nisu“, odgovorio je Maletić.

Edžertonova je potom upitala da li je pljačkanje takođe bilo aktivnost koju je zabranjivala nadređena komanda, a svedok je potvrdio da jeste.

„Pa ipak su pljačka i zločin na Grbavici bili veoma rašireni – zar nisu, gospodine Maletiću?“, upitala je ona.

„Da li Vi smatrate da je zločin ukoliko se neki Srbin . . . skloni u neki stan ili unese vlastiti nameštaj u neki prazan stan? Smatrate li da je to pravi ratni zločin?“, uzvratio je Maletić.

Edžertonova je ignorisala to pitanje i prešla na temu koja se ticala drugog Mladićevog zapisa, načinjenog u januaru 1993. U tom zapisu, koji je pred sudom i pročitao, stoji da Dragomir Milošević – general bosanskih Srba koji će kasnije postati komandant Sarajevsko-romanijskog korpusa, „nije postupao dobro na Grbavici, jer nije sprečio pljačku i zločin“.

„Zar to ne potvrđuje da su se pljačka i zločin zaista dešavali, ali da ih vojna komanda nije sprečila?“, pitala je Edžertonova.

„Za ono što se dešavalo unutar te teritorije bila je zadužena civilna policija“, kazao je Maletić.

Edžertonova je svedoku ukazala na to da joj nije odgovorio na pitanje.

„Što se tiče vojske, pljačkanje jeste bilo zabranjeno, i rekao sam Vam šta se dešavalo sa vojnicima koji su zauzeli stanove. Bili smo raspoređeni duž linije fronta i nismo znali šta se događa“, kazao je svedok.

Edžertonova je potom prešla na temu snajpera i podsetila na to kako je svedok rekao da ne zna koja je vrsta snajperskih zadataka bila poveravana njegovom bataljonu ili kako su oni izvršavani.

Ona je primetila da je sud prethodno saslušao dokaze o tome da su Zaštitne snage Ujedinjenih nacija (UNPROFOR) bile „vrlo dobro upoznate“ sa snajperskim gnezdima. Osim toga, ona je rekla i da je sud saslušao dokaze po kojima „civilni stanovnici nisu bili upoznati samo sa snajperistima, nego i sa njihovim imenima i područjima delovanja“.

„Dakle, gospodine Maletiću, pitam se kako možete i dalje tvrditi da su UNPROFOR i civili sa Grbavice zapravo bili bolje obavješteni od Vas o snajperima u bataljonu“, obratila se Edžertonova svedoku.

„Rekao sam da se ne sećam njihovih imena i danas to mogu samo da ponovim“, kratko je odgovorio Maletić.

Suđenje Karadžiću se nastavlja iduće sedmice.

Rachel Irwin izveštava za IWPR iz Haga.

Location: Bosnia and Herzegovina

Topic: International Criminal Tribunal for the former Yugoslavia

Focus: ICTY - Radovan Karadzic Trial

Source URL: <https://iwpr.net/sr/global-voices/biv%C5%A1i-srpski-oficir-ka%C5%BE-da-su-borbene-akcije-oko-sarajeva-bile-%E2%80%9Eodbrambene%E2%80%9C>